Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2025/2956

16.6.2025.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums

ES un Indijas stratēģiskā partnerība

(pašiniciatīvas atzinums)

(C/2025/2956)

Ziņotājs: ***Aurel Laurențiu PLOSCEANU***

Padomniece	Maria GAVOUNELI, I grupas ziņotāja padomniece
Pilnsapulces lēmums	18.1.2024.
Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 2. punkts
	Pašiniciatīvas atzinums
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ārējo attiecību specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	10.3.2025.
Pieņemts plenārsesijā	26.3.2025.
Plenārsesija Nr.	595
Balsojuma rezultāts (par/pret/atturas)	180/1/1

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK mudina Eiropas Komisiju konsekventi strādāt, lai uzlabotu stratēģisko partnerību ar Indiju, kas ir pasaulē lielākā formālā demokrātija, un ierosināt jaunu vērienīgu ceļvedi, kurš pielāgots pašreizējiem politiskajiem un stratēģiskajiem apstākļiem.

1.2. EESK aicina Eiropas Komisiju steidzami paātrināt sarunas ar Indiju par brīvās tirdzniecības nolīgumu, lai Indija stratēģiskā kontekstā kļūtu par Eiropas Savienības preferenciālo partnervalsti.

1.3. EESK atbalsta ES un Indijas sadarbības paplašināšanu visās jomās un arī turpmāk veicināt taisnīgu, iekļaujošu un uz noteikumiem balstītu starptautisko tirdzniecību, balstoties uz abu seno civilizāciju kopīgo vēsturi un vērtībām, kā arī uz kopīgo izpratni par mūsdienu situāciju.

1.4. EESK iesaka turpināt ES un tās dalībvalstu un Indijas sadarbību divpusējos un daudzpusējos projektos, kas saistīti ar infrastruktūru, būvniecību — it īpaši dziļūdens ostām un lidostām — un enerģētisko savienotību.

1.5. EESK aicina vēl vairāk padziļināt ES un tās dalībvalstu un Indijas sadarbību aizsardzības un drošības jomā, it īpaši pētniecības, izstrādes un inovācijas sektorā, tostarp kopīgos kosmosa un divējāda lietojuma projektos, īpašu uzmanību pievēršot mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) ieguldījumam.

1.6. EESK iesaka turpināt ES un tās dalībvalstu un Indijas sadarbību kopīgos jūras drošības projektos, it īpaši Indijas okeāna rietumdaļā un to šķērsojošajās kuģošanas joslās.

1.7. EESK iesaka vēl vairāk paplašināt Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kultūras sakarus ar Indiju, piemēram, attīstot universitāšu sadarbību un studentu apmaiņu, kā arī apmaiņu starp mācībspēkiem un zinātnisko personālu.

1.8. EESK iesaka paplašināt sadarbību ar Indiju Indijas–Tuvo Austrumu–Eiropas ekonomiskā koridora (*IMEC*) satvarā; tāpēc EESK sagatavos visaptverošu atzinumu par *IMEC* projektu un tā nākotnes perspektīvām.

1.9. Jaunajai ES un Indijas partnerībai ir jāveicina SDO pamatkonvenciju ratifikācija un īstenošana, kā arī pakāpeniska neformālās nodarbinātības samazināšana darba tirgū. Tāpēc EESK aicina ES Padomi, Eiropas Komisiju un ES dalībvalstis steidzami iesaistīt organizētu pilsonisko sabiedrību, tostarp sociālos partnerus, sarunu procesā, izveidojot pastāvīgu konsultatīvu struktūru ([1]). Visbeidzot jānorāda, ka brīvās tirdzniecības nolīgumā ir jāiekļauj vērienīga sadaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību, uzticot abu pušu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp sociālajiem partneriem, strukturālas uzraudzības un konsultanta lomu ([2]).

1.10. EESK aicina Eiropadomi, Eiropas Komisiju un ES dalībvalstis izskatīt iespējas atjaunot EESK izveidotā ES un Indijas apaļā galda darbību, kurā iesaistīta pilsoniskā sabiedrība.

1.11. EESK atzinīgi vērtē gaidāmo ES un Indijas samitu, tostarp ar to saistīto Jaunatnes samitu, un pauž gatavību to atbilstoši atbalstīt.

2. **Vispārīgas piezīmes**

2.1. *ES un Indijas divpusējās attiecības un partnerība*

2.1.1. Indija ar 1,4 miljardiem iedzīvotāju ir pasaulē visvairāk apdzīvotā valsts. Pasaules Banka prognozē, ka Indija līdz 2030. gadam apsteigs Japānu un Vāciju un kļūs par trešo lielāko ekonomiku pasaulē. Indijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (*PHDCCI*) prognozē, ka Indija līdz 2026. gadam apsteigs Japānu un kļūs par ceturto lielāko pasaules ekonomiku ar IKP pieauguma rādītāju 6,8 % 2024. gadā un 7,7 % 2026. gadā.

2.1.2. Kā divas lielākās pasaules demokrātijas Eiropas Savienība un Indija ir vienotas savā apņēmībā nodrošināt uz noteikumiem balstītu globālo kārtību, efektīvu daudzpusību un ilgtspējīgu attīstību. 2004. gadā Indija tika izraudzīta par vienu no ES stratēģiskajiem partneriem. Turklāt Indija izveidojusi stratēģiskas partnerības ar tādām ES dalībvalstīm kā Vācija, Francija un Grieķija, vienlaikus cenšoties vēl vairāk paplašināt divpusējo sadarbību un stratēģisko dialogu.

2.1.3. **ES un Indija 2022. gadā** atzīmēja **divpusējo attiecību 60. gadadienu**, uzsverot vairākus svarīgus sasniegumus:

— ES bija Indijas lielākais tirdzniecības partneris 2023. gadā, preču tirdzniecības apjomam sasniedzot 124 miljardus EUR jeb 12,2 % no kopējā Indijas tirdzniecības apjoma (salīdzinājumā ar 10,8 % ASV un 10,5 % Ķīnai).

— ES ārvalstu tiešās investīcijas Indijā 2023. gadā sasniedza 108,3 miljardus EUR salīdzinājumā ar 82,3 miljardiem EUR 2019. gadā.

— ES ir otrais lielākais Indijas eksporta galamērķis — 17,5 % no kopējā apjoma (salīdzinājumā ar 16,7 % no ASV un 3,7 % no Ķīnas).

— Preču tirdzniecība starp ES un Indiju pēdējo desmit gadu laikā ir palielinājusies par gandrīz 90 %, savukārt pakalpojumu tirdzniecības apjoms 2023. gadā sasniedza 50,8 miljardus EUR (salīdzinājumā ar 30 miljardiem EUR 2020. gadā).

— 6 000 ES uzņēmumu, kas darbojas Indijā, ir radījuši 1,7 miljonus tiešo darbvietu un vēl 5 miljonus netiešo darbvietu.

— Eiropas Investīciju banka (EIB) ieguldījusi vairāk nekā 3 miljardus EUR infrastruktūras, enerģētikas un klimata projektos Indijā.

([1]) OV C 290, 29.7.2022., 11. lpp..
([2]) OV C 140, 21.4.2023., 69. lpp..

2.1.4. ES un Indijas sadarbību no 2020. līdz 2025. gadam noteica un joprojām nosaka ES un **Indijas stratēģiskās partnerības ceļvedis** ([3]), **ES stratēģija sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā** ([4]) un **stratēģija *Global Gateway*** ([5]).

2.1.5. **Parlamentārās attiecības:** EP deputātu delegācija apmeklēja Indiju 2023. gada 18.–20. decembrī, lai piedalītos 15. starpparlamentārajā sanāksmē. **EP Starptautiskās tirdzniecības komiteja (*INTA*)** 2025. gada 19.-20. martā apsprieda ES un Indijas attiecību stāvokli pēc **2025. gada 24.–26. februārī notikušās vizītes Indijā,** ko tā apmeklēja, lai labāk izprastu Indijas viedokli par pašreizējām tirdzniecības sarunām.

2.2. *Pamatinformācija: Indijas ārpolitika*

2.2.1. **Indijas un Ķīnas attiecības**, kas 2020. gadā sasniedza kulmināciju ar nāvējošu sadursmi uz robežas, ir galvenais faktors Deli ārpolitikā un drošības politikā, kā arī galvenais virzītājspēks tās centienos panākt daudzpusēju saskaņu. *BRICS* samitā (2024. gada oktobrī) Indija un Ķīna spēra svarīgu soli ceļā uz robežas situācijas normalizēšanu, piekrītot i) patruļu atsākšanai pa faktiskās kontroles līniju un ii) sarunām starp īpašajiem pārstāvjiem par robežu jautājumu (apturētas kopš 2019. gada).

2.2.2. **Indijas un Krievijas partnerība** ir Indijas stratēģiskās drošības un ārpolitikas stūrakmens. Premjerministrs N. Modi 2024. gada 8. un 9. jūlijā devās uz Krieviju, lai piedalītos Indijas un Krievijas samitā, un vēlreiz divpusēji tikās ar prezidentu V. Putinu nesenā *BRICS* samitā, kas 2024. gada 23. un 24. oktobrī notika Kazaņā. Mēģinot vērsties pret starptautiskiem protestiem (N. Modi vizīte jūlijā sakrita ar uzbrukumu bērnu slimnīcai Ukrainā) un saglabāt Indijas neitralitāti, N. Modi apmeklēja Kijevu 2024. gada augustā, taču neuzņēmās aktīvāku lomu miera procesā. N. Modi vēlreiz tikās ar prezidentu V. Zelenski ANO Nākotnes samitā 2024. gada 23. septembrī. Ņemot vērā ievērojamos ieņēmumus no naftas pārdošanas, Krievija tagad vēl vairāk sliecas tirgoties ar Indiju, lai iegādātos un importētu svarīgas preces, it īpaši tās, kurām ir divējāds vai militārs lietojums.

2.2.3. **Indijas un ASV attiecības:** Jūtama stratēģiska attiecību nepārtrauktība, kas pēdējo piecu ASV administrāciju laikā ir uzlabojusies. Vēl nav zināms, vai jaunā ASV administrācija būs ieinteresēta turpināt tehnoloģiju nodošanu un spēkā esošos drošības nolīgumus ar Indiju, ņemot vērā savstarpēju tarifu piemērošanu, kā arī spriedzes mazināšanos Indijas un Ķīnas attiecībās. Indija un Amerikas Savienotās Valstis apmainījušās ar 2025. gada **Četrpusējā drošības samita** rīkošanas tiesībām, tās uzticot Indijai. Deli cenšas balansēt attiecībās ar Ķīnu, no vienas puses, sekojot četrinieka stingrajai nostājai pret Ķīnas aso rīcību Indijas un Klusā okeāna reģionā un Dienvidķīnas jūrā, kā arī attiecībā uz Taivānu, vienlaikus, no otras puses, izvairoties no tiešas konfrontācijas, lai novērstu turpmāku spriedzi uz robežas.

3. **ES un Indijas attiecības**

3.1. *ES un Indijas stratēģiskās partnerības vēsture*

3.1.1. **ES un Indijas divpusējās attiecības sākās pagājušā gadsimta sešdesmito gadu sākumā**, kad Indija bija viena no pirmajām valstīm, kas 1962. gadā nodibināja diplomātiskās attiecības ar Eiropas Ekonomikas kopienu. 1993. gadā parakstītais kopīgais politiskais paziņojums kopā ar **1994. gadā parakstīto ES un Indijas sadarbības nolīgumu** pavēra ceļu divpusējo saišu stiprināšanai.

3.1.2. **Pirmais Indijas un ES samits 2000. gada jūnijā notika Lisabonā**, un līdz šim notikuši 16 samiti. **2004. gadā** Hāgā **5. samitā attiecības tika pārveidotas par "stratēģiskām partnerattiecībām"**. **Kopīgais rīcības plāns** kā stratēģiskās partnerības ceļvedis tika pieņemts pēc 6. samita Ņūdeli.

([3]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([4]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/joint-communication-indo-pacific_en.
([5]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021JC0030&qid=1653525883495.

3.1.3. **Indijas un ES 15. samitā**, kas notika virtuāli **2020. gadā,** tika pieņemts vērienīgs **ceļvedis 2025. gadam** ([6]). Vadītāji nolēma stiprināt ES un Indijas stratēģisko partnerību, kuras pamatā ir kopīgi demokrātijas, brīvības, tiesiskuma un cilvēktiesību principi un vērtības un kuras mērķis ir sniegt konkrētus ieguvumus ES un Indijas iedzīvotājiem. Tika parakstīts līgums par civilo sadarbību kodolenerģijas jomā, un vēl uz pieciem gadiem tika pagarināts cits nolīgums par sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā. Abas puses arī publicēja kopīgu deklarāciju par resursu efektivitāti un aprites ekonomiku. Turklāt ir pieņemtas ES un Indijas kopīgās deklarācijas, lai atbalstītu centienus savienojamības, ūdens un resursu efektivitātes jomā, izmantojot aprites ekonomikas pieeju.

3.1.4. **ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padome (*TTC*)** tika izveidota kā koordinācijas platforma, lai risinātu svarīgus tirdzniecības, uzticamu tehnoloģiju un drošības jautājumus **saistībā ar** *Ursula von der Leyen* **pirmo vizīti Indijā Eiropas Komisijas priekšsēdētājas amatā 2022. gada aprīlī**. **Pirmā *TTC* ministru sanāksme** notika 2023. gada maijā Briselē. 2024. gada gadskārtējā sanāksme notika 2025. gada 28. februārī visas Eiropas Komisijas vizītes laikā Deli. Saprašanās memorands par pusvadītājiem tika parakstīts 2023. gada novembrī, savukārt Indija un Francija kopīgi vadīja 2025. gada Samitu par rīcību mākslīgā intelekta jomā.

3.2. *ES un Indijas stratēģiskā partnerība*

3.2.1. 2024. gadā apritēja 20 gadi kopš **ES un Indijas stratēģiskās partnerības** izveidošanas, un nesen tā saņēma jaunu impulsu, gūstot labumu no Indijas vēlmes veidot daudzpolāru pasauli un pastiprināt sadarbību ar ES. Plašais **divpusējais portfelis**, kas iekļauts **ceļvedī 2025. gadam, arvien paplašinās**, uzsvaru galvenokārt liekot uz sadarbību tirdzniecības, zaļās pārkārtošanās, inovācijas un digitālās pārveides, savienojamības, kā arī drošības un aizsardzības jomā, tostarp sadarbību kosmosa jomā. Tomēr ES ciešā partnerība ar Indiju neiztiek arī bez **sarežģījumiem**, it īpaši saistībā ar Indijas protekcionismu, tās ilgstošo partnerību ar Krieviju un cilvēktiesībām.

3.2.2. Deli notikušajā sanāksmē Komisijas priekšsēdētāja Ursula von der Leyen un Eiropas Komisijas locekļi apsprieda **ES un Indijas stratēģisko programmu** un apņēmās pacelt šo partnerību jaunā līmenī, balstoties uz 20 gadus ilgo Indijas un ES stratēģisko partnerību un vairāk nekā 30 gadus ilgo Indijas un EK sadarbības nolīgumu. Viņi vēlreiz apliecināja apņemšanos veicināt brīvu, atvērtu, miermīlīgu un pārtikušu Indijas un Klusā okeāna reģionu, kas balstīts gan uz starptautiskajām tiesībām un savstarpēju suverenitātes respektēšanu un strīdu miermīlīgu izšķiršanu, gan arī uz efektīvām reģionālām iestādēm. Indija atzinīgi novērtēja ES nodomu pievienoties Indijas un Klusā okeāna iniciatīvai (*IPOI*).

3.2.3. **Stratēģijas *Global Gateway*** īstenošana jau nodrošinājusi ievērojamu finansiālu atbalstu zaļo tehnoloģiju attīstībai, pilsētu infrastruktūrai un ūdensapgādei.

3.2.4. **Savienojamība: ES un Indijas savienojamības partnerība** ([7]) tika sākta Indijas un ES vadītāju sanāksmē **2021. gada maijā**, uzsvaru liekot uz transportu, digitālajiem, enerģētikas tīkliem un cilvēku, preču, pakalpojumu, datu un kapitāla plūsmu. G20 līderu samitā Ņūdeli 2023. gada septembrī Indijas, ES, Francijas, Vācijas, Itālijas, Saūda Arābijas, AAE un ASV vadītāji paziņoja par saprašanās memorandu, apņemoties sadarboties, lai izstrādātu jaunu **Indijas, Tuvo Austrumu un Eiropas ekonomikas koridoru (*IMEC*)**, faktiski integrējot partnerus no Tuvajiem Austrumiem un Dienvidāzijas kopējā ģeoekonomiskās arhitektūras struktūrā. Projekts ietver divus koridorus, no kuriem viens savieno Eiropu ar Persijas līci un otrs savieno Persijas līci ar Indiju, tos veido dzelzceļa savienojumi, elektroenerģijas un datu kabeļi un cauruļvadi ūdeņraža eksportam. Paredzēti arī savienojumi ar Izraēlu un Jordāniju, lai gan šīs valstis nav parakstījušas *IMEC* nolīgumu.

3.2.5. **ES un Indijas sadarbība klimata pārmaiņu jautājumos** attīstās plašākā kontekstā ar kopīgām saistībām starptautiskos nolīgumos, piemēram, 2015. gada Parīzes nolīgumā. Indija ir **trešais lielākais CO_2 emisiju avots pasaulē**, tāpēc tās pāreja uz zaļo enerģiju ir vitāli svarīga visai pasaulei. Indijas atjaunīgās enerģijas mērķi ir eksponenciāli pieauguši, un kopš 2023. gada valsts budžeta pieņemšanas daudz uzmanības tiek pievērsts zaļās enerģijas ražošanai. Tomēr ogles joprojām ir valsts galvenais enerģijas avots. Indija vien veidos 25 % no pasaules enerģijas pieprasījuma pieauguma nākamajās desmitgadēs. Indija jau ir **trešā lielākā enerģijas importētāja** pasaulē pēc Ķīnas un ASV.

([6]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en.
([7]) https://www.consilium.europa.eu/media/49522/eu-india_connectivity-factsheet_2021-05-final.pdf.

3.2.6. ES un Indija 2016. gadā izveidoja ES un Indijas tīras enerģijas un klimata partnerību ([8]), kas veicina tīras enerģijas un klimatam nekaitīgu tehnoloģiju pieejamību un izplatīšanu, kā arī pētniecību un inovatīvu risinājumu izstrādi. Pašreizējās sadarbības jomas ietver aktivitātes saistībā ar atkrastes vēja enerģiju, saules paneļiem un saules enerģijas parkiem, atjaunīgās enerģijas un uzglabāšanas integrāciju, viedtīkliem, biodegvielu un ēku energoefektivitāti.

3.3. *Brīvās tirdzniecības nolīgums*

Eiropas Savienība un Indija 2022. gada 17. jūnijā atsāka sarunas ([9]) par brīvās tirdzniecības nolīgumu, kā arī atsevišķas sarunas par Ieguldījumu aizsardzības nolīgumu un Nolīgumu par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

3.3.1. **Ieguldījumu aizsardzības sarunu** mērķis ir nodrošināt abu pušu ieguldītājiem prognozējamu, drošu ieguldījumu vidi, uzņemoties saistības šādos aspektos:

— nediskriminēšana;

— aizsardzība pret ekspropriāciju bez kompensācijas un pret netaisnīgu attieksmi pret ieguldītājiem un viņu ieguldījumiem, vienlaikus saglabājot tiesības regulēt; un

— ieguvumu nodošana.

3.3.2. ES un Indijas BTN sarunu desmitā kārta **notika Briselē 2025. gada 10.–14. martā**, un tajā notika debates par tirdzniecību, ieguldījumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm.

4. **Tagad un nākotnē**

4.1. *Pašreizējais stāvoklis*

4.1.1. Eiropas Savienība un Indija **2024. gada 22. novembrī** Briselē rīkoja **piekto stratēģiskās partnerības pārskatīšanas sanāksmi**. ES pārstāvēja Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) ģenerālsekretāra vietnieks ekonomikas un globālajos jautājumos *Simon Mordue*, savukārt Indiju — Ārlietu ministrijas sekretārs Rietumu bloka jautājumos *Tanmaya Lal*.

4.1.2. 2024. gada 21. novembrī notika arī 10. ES un Indijas ārpolitikas un drošības apspriešana un 10. ES un Indijas Enerģētikas paneļa tikšanās.

4.1.3. Sanāksmēs tika novērtēts viss Indijas un ES divpusējās sadarbības spektrs un tas, kā tiek pildītas detalizētās saistības, kas izklāstītas dokumentā "Indijas un ES stratēģiskā partnerībā: ceļvedis 2025. gadam" ([10]). Viedokļu apmaiņā uzmanība galvenokārt tika pievērsta arī turpmākajām ES un Indijas attiecību prioritātēm un jaunajam impulsam, atzinīgi vērtējot politikas pamatnostādnēs 2024.–2029. gadam pausto Komisijas priekšsēdētājas *Ursula von der Leyen* apņemšanos izstrādāt jaunu ES un Indijas stratēģisko programmu.

4.1.4. Debatēs uzmanība tika pievērsta plašam tēmu lokam, tostarp ekonomiskajai drošībai, zaļajai pārejai, sadarbībai aizsardzības un drošības jomā, **migrācijai**, mobilitātei, **ES un Indijas savienojamības partnerībai**, ***Global Gateway*** un ***IMEC***. Abas puses arī apsprieda sadarbības veicināšanu jautājumos, kas saistīti ar inovācijām, zinātni un tehnoloģijām, tostarp pozitīvas norises ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes kontekstā, kā arī iespējas paplašināt cilvēku savstarpējos kontaktus izglītības un pētniecības jomā.

([8]) https://www.cecp-eu.in/.
([9]) https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-india-kick-start-ambitious-trade-agenda-2022-06-17_en.
([10]) https://www.consilium.europa.eu/media/45026/eu-india-roadmap-2025.pdf.

4.1.5. Puses arī izvērtēja notiekošās sarunas par **Brīvās tirdzniecības nolīgumu**, Ieguldījumu aizsardzības nolīgumu un Nolīgumu par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un vienojās par to svarīgumu. Puses atzinīgi novērtēja daudzpusējo sadarbību un pauda atzinību par regulāro divpusējo dialogu ekonomikas jautājumos, tostarp Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes dialogu par **elastīgām piegādes ķēdēm**. Visi šie jautājumi tika apspriesti **otrajā Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ministru sanāksmē Ņūdeli 2025. gada 28. februāri**.

4.1.6. ES un Indija atzinīgi novērtēja savu partnerību globālos jautājumos, ciešāku sadarbību daudzpusējā sistēmā (tostarp G20) un humānos jautājumos, tostarp katastrofu riska pārvaldībā trešās valstīs. Abas puses nepārprotami nosodīja terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu visās tā formās un izpausmēs, tostarp pārrobežu uzbrukumus.

4.1.7. Abas puses uzsvēra Indijas un ES stratēģiskās partnerības nozīmīgumu globālo problēmu risināšanā, it īpaši neseno ģeopolitisko norišu kontekstā. Puses vēlreiz apliecināja savu kopīgo apņemšanos veicināt brīvu, atvērtu, iekļaujošu, miermīlīgu un pārtikušu Indijas un Klusā okeāna reģionu, savukārt Indija atzinīgi novērtēja Eiropas Savienības pieaugošo ieinteresētību reģiona norisēs.

4.1.8. Gan Indija, gan ES apņēmušās nodrošināt taisnīgu, iekļaujošu un uz noteikumiem balstītu starptautisko tirdzniecību. Tomēr tajā pašā laikā ES un Indijai Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO) joprojām ir strīds par Indijas tarifiem dažām Eiropas informācijas un komunikācijas tehnoloģijām. PTO kolēģija 2023. gadā nolēma, ka šie tarifi ir pretrunā PTO noteikumiem ([11]). Pēc tam Ņūdeli 2023. gada decembrī pārsūdzēja šo nolēmumu, lai gan Apelācijas institūcija jau vairākus gadus ir bloķēta. **2024. gada 28. novembrī** Eiropas Komisija PTO uzsāka konsultācijas par šo jautājumu ar Indiju, lai atrisinātu strīdu. PTO konsultāciju posms beidzās 2025. gada 10. februārī, taču nav nekādu norāžu par to, vai ES veiks pret Indiju vērstus tirdzniecības politikas pretpasākumus, īstenojot Tirdzniecības atbilstības regulu 2021/821 ([12]).

4.1.9. Atkārtoti apstiprinot abu pušu kopīgos demokrātijas, brīvības un tiesiskuma principus, **2025. gada 8. janvārī Ņūdeli notika Indijas un ES cilvēktiesību dialoga 11. sanāksme**. Tika apspriests plašs tematu klāsts, tostarp pilsoniskās un politiskās tiesības, sociālās un ekonomiskās tiesības un vārda brīvība gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Īpaša uzmanība tika pievērsta tādām jomām kā dzimumu līdztiesība, *LGBTQI+* tiesības, bērnu tiesības, sieviešu iespējas, visu veidu diskriminācijas izskaušana un reliģijas un ticības brīvība, nodrošinot pulcēšanās un biedrošanās brīvību. Abas puses bija vienisprātis, ka ir svarīgi aizsargāt pilsoniskās sabiedrības organizāciju neatkarību un daudzveidību un aizsargāt žurnālistus un citas ieinteresētās personas. Tika skatītas arī tādas aktuālas problēmas kā tehnoloģijas un cilvēktiesības, migrantu tiesības un uzņēmumu lomu cilvēktiesību ievērošanā, ņemot vērā vērtību ķēdes un pastiprinātos uzticamības pārbaudes pienākumus saskaņā ar direktīvu par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju.

4.2. *Pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana darbā saistībā ar Indiju*

4.2.1. ES un Indijas ministru sanāksmē 1999. gada decembrī Helsinkos tika pieņemts lēmums izveidot ES un Indijas apaļo galdu, un pēc tam to apstiprināja pirmajā ES un Indijas samitā Lisabonā 2000. gada jūnijā.

4.2.2. Apaļā galda sanāksmē piedalījās 30 pārstāvji no Indijas un Eiropas pilsoniskās sabiedrības (15 no katras puses). Tas tika izveidots kā pastāvīgs forums debatēm un dialogam pilsoniskās sabiedrības līmenī par visiem jautājumiem, kas saistīti ar ES un Indijas attiecībām, ar plašāku redzesloku un neformālāku pieeju, nekā tas ir iespējams oficiālā līmenī. Apaļā galda sanāksme notikusi divpadsmit reizes, pēdējo reizi 2008. gadā, un šo sanāksmju secinājumi pausti kā ieteikumi ES un Indijas samitiem. Tomēr gadu gaitā dialogs kļuva mazāk efektīvs, jo dalībnieku izcelsme un viņu pārstāvēto organizāciju reprezentativitāte bija ļoti atšķirīga, un tādēļ apaļā galda sanāksmju rīkošana tika pārtraukta.

([11]) https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds582_e.htm.
([12]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

4.2.3. Pēc tikšanās 2024. gada 15. oktobrī ar Indijas vēstnieku Beļģijā un Luksemburgā *Saurabh Kumar* REX specializētās nodaļas priekšsēdētājs un šā atzinuma ziņotājs saņēma pozitīvu atbildi uz ieceri raisīt Indijas pilsoniskajā sabiedrībā interesi par ES un Indijas apaļā galda atsākšanu. Jaunajai ES un Indijas partnerībai ir jāveicina SDO pamatkonvenciju ratifikācija un īstenošana, kā arī pakāpeniska neformālās nodarbinātības samazināšana darba tirgū. Jebkurā gadījumā organizētai Indijas un ES pilsoniskajai sabiedrībai ir jābūt strukturāli iesaistītai sarunās par brīvās tirdzniecības nolīgumu. Visbeidzot jānorāda, ka brīvās tirdzniecības nolīgumā ir jāiekļauj vērienīga sadaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību, kā arī darba tiesībām un klimata un vides aizsardzību, uzticot abu pušu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp sociālajiem partneriem, strukturālas uzraudzības un konsultanta lomu.

Briselē, 2025. gada 26. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Oliver RÖPKE